

Oponentní posudek na disertační práci
paní Ing. Jitky Fialové,

**„Zájmy ochrany přírody a krajinných funkcí lesa na příkladu
vybraného území“.**

Disertační práce paní Ing. Jitky Fialové „Zájmy ochrany přírody a krajinných funkcí lesa na příkladu vybraného území“ řeší mimořádně aktuální problematiku. Práce obsahuje celkem 123 stran textu včetně použité literatury, dále 17 příloh a multimediální DVD. Práce je rozdělena do 12 kapitol. Pozoruhodný je rozsah publikační činnosti doktorandky, jako i spoluautorství se školitelem prof. Ing. I. Vyskotem, CSc. a dalšími spolupracovníky z Ústavu tvorby a ochrany krajiny. Přehled použité literatury je mimořádně rozsáhlý, obsahuje přes 200 titulů, z toho téměř čtvrtinu zahraniční, jedná se jednoznačně o publikace z poslední doby.

Celkové uspořádání (obsah) práce je vyvážený, jednotlivé kapitoly odpovídají svým rozsahem sledované problematice. Mimořádná pozornost je věnována legislativě, vazbě na citovanou literaturu a komplexní analýze přírodních podmínek v území CHKO Český les.

**Zhodnocení, jak DP splnila zadaný cíl a zda byla použita vhodná
metoda.**

Cíl práce je formulován v kapitole 2. na straně 10. Cílem disertační práce je analýza potřeb ochrany přírody a krajiny v souvislosti se společenskými zájmy v lesních ekosystémech.

Práce je řešena na příkladu vybraného území, kterým je CHKO Český les. Základem práce je analýza přírodních poměrů a současného stavu využití území. Šetřeny byly potenciální funkční schopnosti lesů v území a je proveden rozbor a vyhodnocení společenské potřeby s ohledem na zájmy ochrany přírody.

Základní hypotézou práce bylo : zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Český les v kategoriích I. a II. jsou navrženy v porostech s nejvyššími hodnotami reálných potenciálů ekologicko-stabilizační funkce lesů, tedy v porostech s nejvyššími funkčními schopnostmi lesů v optimálně možných ekosystémových podmínkách.

Disertační práce splnila zadaný cíl.

Velmi pozitivně oceňuji shromáždění značného množství podkladových informací pro vyhotovení disertační práce a to převážně z vlastního terénního šetření a pozorování. Dosažené vlastní výsledky jsou následně podrobně porovnávány s velkou řadou obdobných našich i zahraničních prací získaných studiem rozsáhlé odborné literatury.

Zvolený rozšířený metodický postup při zpracování disertační práce vychází a navazuje na práce vyhotovené pod vedením Prof. Ing. I. Vyskotsy, CSc. a Ing. J. Schneidra, Ph.D. na MZLU LDF v Brně. Metodický postup při zpracování disertační práce je správný.

Posouzení výsledků disertace s uvedením konkrétního přínosu doktoranda

Výsledky disertační práce jsou přehledně shrnuty v kapitole 6, (strana 78 až str. 95) a jsou řazeny názorně do dvou hlavních subkapitol:

-Výsledky kvantitativního hodnocení krajinných funkcí lesů pro zóny odstupňované ochrany přírody.

-Výsledky kvantitativního hodnocení krajinných funkcí lesů pro navržené zóny ochrany lesních ekosystémů.

Konkrétním přínosem doktorandky vidím především v uceleném zpracování a vyhodnocení objektivním způsobem, hodnocení krajinných funkcí lesů pro zóny odstupňované ochrany přírody a navržené zóny ochrany lesních ekosystémů. Mimořádný význam má zjištěná skutečnost, že současná zonace je jednostranná a ne vždy zcela zajišťující a respektující souběh zájmů ochrany přírody a funkcí lesů.

Aktuálnost a význam disertační práce pro praxi, nebo rozvoj vědního oboru

Disertační práce paní Ing. Jitky Fialové úspěšně řešila aktuální problematiku - zájmů ochrany přírody a krajinných funkcí lesa na příkladu vybraného území CHKO Český les.

Výsledky disertační práce jsou prakticky využitelné v lesním provozu, zvláště při vyhotovení Oblastních plánů rozvoje lesů pro jednotlivé Přírodní lesní oblasti, s možností objektivního zvýraznění cenných lesních ekosystémů a tím umožnění návrhů jejich specifického obhospodařování.

Pro rozvoj vědního oboru jsou mimořádně cenné výsledky disertační práce v oblasti začleňování lesních ekosystémů do NATURY 2000. Rovněž kvantifikování funkcí lesů s vazbou na ochranu přírody je využitelné nejen pro návrhy nových zonací (případně přehodnocení stávajících), jako i v dalších podkladových či managementových dokumentech.

Přes nesporný přínos doktorandky žádám o objasnění:

1. Jaké velké změny v zonacích ostatních CHKO v ČR lze očekávat podle příkladu v CHKO Český les.
2. Mohou mít výrazný vliv projevující se klimatické změny v ČR na zonaci CHKO a NP?

Zhodnocení disertační práce

Předložená disertační práce paní Ing. Jitky Fialové „Zájmy ochrany přírody a krajinných funkcí lesa na příkladu vybraného území“ patří mezi první práce tohoto druhu, poskytující komplexní odborný přehled na území CHKO Český les o řešené problematice.

Předložená publikace nově a s originalitou řeší problematiku návrhu tvorby zón ochrany lesa (kategorie I. II. III.) na příkladu CHKO Český les. Jedná se o zcela novou problematiku v ČR dosud v obdobné šíři neřešenou, která je zároveň v souladu s platnou metodikou Vyskot a kol. (2003).

Základní hypotézou práce bylo, že: zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Český les v kategoriích I. a II. jsou navrženy v porostech

s nejvyššími hodnotami reálných potenciálů ekologicko - stabilizační funkce lesů, resp. s vysokými hodnotami reálného potenciálu funkcí lesa, tedy v porostech s nejvyššími funkčními schopnostmi lesů v optimálně možných ekosystémových podmínkách.

Navržená metodika a nové vymezení zón ochrany přírody objektivně vystihuje a zvýrazňuje poslání zonace. Praktické využití předložené práce vidím v ochraně přírody a krajiny při návrhu a realizaci skladebných prvků lesních územních systémů ekologické stability území a návrhu následné péče o územní systémy ekologické stability. Využitelnost je i při návrhu nových ZCHÚ a revizích stávajících sítí maloplošných i velkoplošných ZCHÚ. Své uplatnění naleznou i při tvorbě Plánů péče pro ZCHÚ.

Management ZCHÚ může na základě nového uplatnění metodiky Vyskot a kol. (2003) objektivně racionalizovat zonace a vymezovat ochranné zóny.

Je třeba vysoce ocenit i nevšední píli a pracnost na zdárné vyhotovení disertační práce, včetně studia značného rozsahu naší i zahraniční literatury a rovněž náročného víceletého terénního šetření. V předložené práci je zřetelná aktivní spolupráce i se školitelem Prof. Ing. I. Vyskotem, CSc., což je třeba rovněž ocenit.

Paní Ing. Jitka Fialová ve své disertační práci splnila požadované cíle za použití vlastní rozšířené metodiky, navazující na práce a metodiku Prof. Ing. I. Vyskota, CSc. Doktorandka prokázala předloženou disertační prací svou schopnost samostatně a tvořivě řešit tvorbu zonací na základě terénních šetření a objektivního hodnocení funkcí lesů včetně následného počítačového zpracování.

Doktorandka ovládá metodiku vědecké práce a zohledňuje v ní vědecké i praktické aspekty. Uvedené dotazy mají charakter námětů, při řešení uvedené problematiky, nesnižující ani nezpochybnující obsahovou ani formální úroveň práce.

Disertační práce paní Ing. Jitky Fialové **vyhovuje** požadavkům na doktorskou disertační práci a **splňuje** podmínky pro konání obhajoby, proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Brně 2. listopadu 2008

Doc. Ing. Rudolf Bagar, CSc.

